

Az 1041-es uszály újjáépítése

— Látogatás a Tápéi Hajójavító telepen —

Az 1041-es uszályóriás tizenegy évig illusztrálta a háborút a Tápéi Hajójavító telephelyén. Valami akna meglyuggatta, a hátulját megcsavarta, oldalát és falait behorpasztgatta — s azóta ott roszdásodik a vízben — illetve kiemelése óta a parton. A vasgyújtók fantáziáját bizonyosan izgatta ez a hatalmas vasalkotmány — talán é is emelték volna, de kétszáz tonnát a legbuzgóbb úttörőcsapat sem tud megmozdítani — így évről évre le kellett mondaniuk arról a roppant zsákmányról. Országos versenyt lehetett volna vele nyerni a vasgyújtásban, hiszen 76 méter hosszú, 9 méter széles és 3 méter mély — de nem erre volt szánva!

El se hinné a laikus, hogy ebből a roszdás, lyukacsos és horpadt roncsból egy olyan uszályt lehet építeni, ami legalább másfélmilliót ér. A szakemberek véleménye szerint ennek az értéknek körülbelül felét képviseli ez a roncs — azaz 750—800 ezer forintból lehet ennek felhasználásával egy hatalmas, 1041 tonnás modern uszályt nyerni — modernebbet, mint amilyen eredetileg ez a Tiszára tévedt és ittrekedt óriás volt.

Már épül. Harmincötven dolgoznak rajta — egy hónap óta. Munkájuknak még nincsen sok látszata, de már a horpadások nagy részét és a hajótest csavarodását helyreigazították. Főként kézi erővel és primitív szerszámokkal kell újjáépíteni ezt a hatalmas vízi alkotmányt, mert csak egy hegesztőpisztoly és egy villanyfűrőgép segíti őket. A legügyesebb hajókóvácsok és lemezlakatosok forgolódnak az uszályon. Az egész hajó újjáépítésének vezetésével az egyik

leggyakorlottabb hajókóvácsot, Böröcz elvtársat bízta meg a vállalattal.

200 ezer szegecs

Ez az uszály még régi technikával készült — a nagy erős lemezeket úgy szegecselték össze építői. Gyors számítás alapján Molnár elvtárs kiderítette, hogy körülbelül 200 ezer darab szegecs tartja össze az 1600 négyzetméternyi vaslemezanyagot. Ebből a robbanás következtében mintegy egyharmadát kell teljesen újra szegecselni — azaz 67—70 ezer szegecset kell az uszály építőinek kezi erővel beledolgozni a hajótestbe. S mindezt — az együttesen adódó javítási munkák mellett — október 10—15-ig.

A felújításnak külön érdekessége az, hogy az eddigi gyakorlati eltérően 7 méteres lemezekkel dolgoznak — amelyekből egy-egy tábla megemeléséhez és beépítéséhez komoly fizikai erőmegfeszítés szükséges. Az uszály teljesen megromlódott hátuljára felül ilyen táblákból építik újjá. Igen nagytömegű vasanyagot használnak fel a rekonstrukcióhoz — éppen ezért néha anyagellátási gondokkal küzdenek a telep dolgozói, de a szívós anyagbeszerzési munka valamit enyhít a nehézségeken.

Összkomfortos lakás — a hajón

A szakértők véleménye szerint valamilyen katonai szálláshajó lehetett ez az uszály a háború alatt. Most visszadják eredeti rendeltetésének, teherszállításra építik újjá, de nem követik mindegyik régi beosztást: sokkal modernebb és kényelmesebb lesz a személyzet részé-

re beépített két lakosztály. Hátul, a kormányos és csajdája számára kétszobás, fürdőszobás, konyhás és mellékhelyiséges lakást építenek a hajótestbe, elöl a hajóorrban pedig a két matróz számára két szoba készül majd egy társbérletben használatos konyhával és mellékhelyiségekkel.

A lakosztályok bútorozása is méltó lesz a hajóépítés új elveivel — diófával borított, fényezett bútorokkal rendezik be a lakásokat.

Kis folyókon, a Tiszán általában nem közlekednek ilyen óriási szállítóhajók — és az 1041-es sem a Tiszára készül. A tervek szerint az Aludunán jár majd, országvilág szeme előtt — és az építő dolgozók szerint büszkén rátűzhetjük kormányálsására a magyar zászlót, mert sem magával az uszályval, sem a berendezésével nem vallunk szégyent — azért sem, mert ilyen modern építési uszályok még nemigen „futnak” a magyar vizeken.

A vízi csúcsforgalom előtt A tápéi telep életében ritkaság egy ilyen hatalmas vállalkozás, a munka méreteit illetően. Az uszályt mégis vízre kell bocsátani október 10—15-e körül. Arra a kérdésre: sikerül-e — bizakodva felelnek az újjáépítő brigádok vezetői.

Sikerül — mondja Terhes elvtárs, aki jelenleg éppen a súlyosan megromlott hajóórán dolgozik brigádjával —, mert a munkaidő nálunk szigorúan 510 perc. Reggel 7-kor már mindenki munkahelyén van. A munkafegyelmért én magam felelek.

A kisebb, új kövesuszály építése, ami csak 60—70 tonnás teherbírású és a javítási munkálatok — mint például egy sárhajó és a „Csillag” nevű hajó rendbehozása egyszerűen az apróbb munkák közé sorolódott. De egyáltalán nem hanyagolják ezeket sem. Széll Illés komplex-brigádja — amely az ünnepi műszakban legjobb eredményt ért el — a határidő előtt legalább 15 nappal vízre akarja bocsátani az új kövesuszályt. A „Csillag” és a régi típusú „bögös” hajó, meg a Homokkitermelő Vállalat homokos-uszálya is előbb vízre kerül, mint ahogy a terv előírja.

Sürgős új minden munka — az új uszály építése, az 1041-es felújítása és a javítási munkák is, mert a jövő hónapban megkezdődik a vízi csúcsforgalom és minden vízi szállítóeszközre szükség lesz. De haladnak is a vállalat dolgozói, mert becsülettel, nagy igyekezettel dolgoznak.

(s-n)

Egyik holló a másikkal jóbarát...

„Mindennap hoz valami újat” — mondják mostanában. Igen, az utóbbi hónapok mutatják, valóban olyan idöket élünk, amikor pártunk, kormányunk rendeltei, határozatai nyomán a dolgozók munkájával szinte szó szerint értendő, hogy mindennap hoz valami újat, valami változást. Sok meglepés érheti manapság az újságírókat, ha jegyzetfüzetével a zsebben ellátogat egy üzembe, termelőszövetkezetbe, ha meglátogat munkás-, vagy dolgozó parasztszülőket. Új gépek beállítása az üzemekben, a megújódott műhelyek, üzemszerek, a jobb körülmények között születő új termelési sikerek, vagy a termelőszövetkezetek eredményei, az új belépők szaporodása, s most napjainkban a bevitt földek tagosítás során kialakult új táblák méretei, a szocialista mezőgazdaság terjedelme, nagy szízeit mind újat, a változást jelentik, amelyek előre mutatnak.

Változásról, és újról

Írunk e cikk keretében, de az itt felsorolt történetek, ha napjainkban változást, és újat is jelentenek, mégis a régi éleztetgetik, vagy szeretnék visszahozni. A Szegeden történt tények, események azt is mutatják, hogy a sok igazán új között bizony kezdű ütogetni fejét a régi is. Új dolog például az, hogy a város különböző területein a dolgozó paraszttok megkérdezésével gyűléseken döntenek arról: kik tartozzanak a jövőben a kulákok közé. Paraszti népgyűlések döntenek a középparasztok becsületének helyreállításáról. Mindez erősödő demokratizmusunk megnyilvánulása, amit nagyra értékelnek dolgozó parasztjaink, s ugyanakkor szeretnének meglovagolni néhányan nálunk a kulákok. Egyesek vérszemeket kaptak, ma már úgy látják, többet is lehet tenni a saját javukra, s a dolgozó paraszttok kárára.

Egyik parasztyűlésen történt, hogy úgy döntöttek Ribizsár Gyula, az ismert nagyvágó, akinek három hentesüzlete, több háza, hízlaldája volt, — nem sorolható a kulákok közé. Mint mondják, a földszabadulás előtt földje nem volt. Ez igaz. Ribizsár nem kulák.

Ő a tőkés osztály képviselője volt és marad

Földhöz nem sok köze volt a múltban, csak az utóbbi időben foglalkozik mezőgazdasággal. De míg évekket el-előtt a henteslegényeket, vásárlóit zsákmányolta ki, addig most a dolgozó paraszttok becsapására korlátozó-

dik tevékenységének egy részét. „Kicsit megnőtt a mellénye”, — mint Felsővároson mondják —, mióta lekerült a kuláklisról. A dolgozó paraszttok közé számítja önmagát, s ezt azzal is igazolja, hogy ő csak időszakos munkást alkalmaz. Még alig döntöttek afölött, hogy kulák, vagy nem, máris bebizonyította, hogy ő nem tagadta meg önmagát.

Ismét nagy hangon beszél Ribizsár és hogy ma már arra is merészkedik, hogy részes aratóit becsapja, ez manapság tényleg újdonság. Változás ez a közelműlthöz viszonyítva, és ennyiben az „újak” közé sorolhatók a Ribizsár-félék tettei, de egyben a régi is éleztetgetik. Mit tett Ribizsár? Kiss János és Szalai Mihály közösen vágták le búzáját, miután szabályos szerződést kötöttek. Megegyeztek abban, hogy a cséplőgéptől kapják meg aratórészüket. Kiss és Szalai azonban meglepődve tapasztalták, hogy „Gyula bácsi”, ahogy őt emlegették, nem nagy hajlandóságot mutatott az aratórészt megfizetésére. Napok, sőt hetekig húzta, halasztotta a fizetést, végül mikor már úgy látta a parasztyűlés után, hogy „nagyobb lehetőségek nyíltak, vásárolt üszkös, konkolyos búzát és ebből mérte ki Szalaiék aratórészt. Ők nem akarták elfogadni ilyenképpen a fizetést. Ribizsár azzal igyekezett meggyőzni őket, nekik mindegy, a malomból így is, úgy is tiszta lisztet kapnak az üszkös helyett, az ocsú helyett, tehát mit apellálnak. S mikor keményebb hanggal léptek fel vele szemben, karját szétárva magyarázta: mit csináljak, beadásba kellett az én gabonám. S csak a hatóság emberek felszólítására volt hajlandó saját búzából fizetni. Ekkor azonban már megszeppent, s ismét mézes-mázos lett a hangja. Miskának, Jancsinak szöföltotta aratóit, még 11 kiló búzával többet is adott, mint ami jár, hozzátéve, hátha még szárad a gabona. S azzal búcsúzott tőlük:

„Juditok meg milyen ember vagyok.”

Szalai és Kiss valóban megtűtadt, ha még korábban nem ismerhették. Azért írjuk le itt a történetet, hogy mások is megtudják, akik még nem ismerik, hogy milyen ember is ez a Ribizsár Gyula bácsi.

Azt mondja a nóta, hogy egyik holló a másikkal jóbarát. Így van ez Ribizsár, Nagy Ferenc és Sándor Ferenc esetében is. Nem ismeretlen nevek ezek az újság hasábjain, de mégis megmondjuk, hogy ha Nagy Ferencet Szegeden nem is kell külön bemutatni. Nem a nyugatra szökött kigazda miniszterrel van szó, hanem a szegedi városatyárról, az egykori horthysta miniszteri tanácsosról. Arról a Nagy Ferencről, aki megszokta évtizedekkel ezelőtt, hogy még az állami hivatalokban is intésére szolgálatkészen álljanak a tisztviselők. Az utóbbi években, s ez érthető is, nem mert hangoskodni, követelőzni, nemcsak az állami hivatalokban, de a dolgozó paraszttokkal szemben sem. Néhány hete azonban, mint ha ő is újjáéledt volna, feleslegével és néhány barátjával, Sándor Ferencel és másokkal. A parasztyűlésekről őket sem zárták ki, a szót sem fojtották beléjük ezeken a gyűléseken. S hogy az első alkalommal nem volt, aki ellentmondjon nekik, úgy látták, ismét elérkezett az idő. Mikor barátjuk, Ribizsár kikerült a kulákok közül, úgy látták, ideje, hogy a velük szemben elkövetett „igazságtalanságra” is orvoslást nyerjenek. Elkezdtek fűhöz-fához szaladgálni,

kilincselni, követelőzni, hogy őket is vegyék ki a kulákok közül, mert eddig „igazságtalanul” tartották ott őket, bár ők mindig „tisztességes” emberek voltak.

Tíz napja történt, hogy

Nagy Ferencné barátijével Sándor Ferencével,

ellátogatott a második kerületi tanácsoshoz is. Itt bizonygatták „dolgozó paraszt mi-voltukat”, s ahogy Nagy Ferencné mondta: „Nekünk csak egyetlen bűnünk van, az, hogy több mint 60 hold földünk volt”. Azt már elfelejtette hozzátenni, hogy Szegeden ehhez még tizenhárom háza is. A sok cseléd-ről, napszámosról, a kizsákmányoltak hadáról nem szólt. Sorolta a sok sérelmet, elpanaszolta, hogy egy alkalommal a begyűjtési hivatalban, ahol sokan vártak ügyük elintézésére, azt mondták neki: „maga kulák, álljon a sor végére”. Ez ugyan nem mostanában volt, de akkor is helytelen volt. Neki is annyi törvényes joga van az állami hivatalokban, mint bárkinek. De ha már most ezt a sérelmet annyira kürtöli, hadd emlékeztessük egy hasonló esetre. Ez ugyan még régebben volt. Mihályteleki nincstelen földmunkások keresték fel úgy nyár elején Nagy Ferenc „méltóságos urat”, — mert így szólította magát. Cséplőgéphez szerettek volna szerződni gépmunkásnak. Kopogtatásukra: várjatok kinn az udvaron, most reggelizek — volt a válasz. A hosszú reggelizés után aztán maga elé engedte a munkásokat, megkérdezte: kik vagytok, honnan jöttetek? Azok kellő alázattal mondták: mihálytelekiek vagyunk, dolgozni szeretnénk a méltóságos úr cséplőgépénél. „Takarodjatok, még akkor sem kellek, ha ti fizettek” — válaszolt Nagy Ferenc. A hang még mindig ott cseng a mihályteleki dolgozó paraszttok fülében. Nem felejtették.

Balogh elvtárs, a második kerületi Tanács elnökhelyettese hallgatta nagy türelemmel, vagy két órán keresztül a kulákasszonyok néha könyörgő, aztán sértő, becsmerlő magyarázkodását. Nem sok megértést tanúsíthatott, mert Nagyné még hatásosabb érvekkel akarta meggyőzni: „En egy szegény juhász lánya vagyok, már csak azért sem lehetek kulák”. De hogy ki volt ez a szegény juhász, erről nem szívesen beszélt. Sokan ismerik Szegeden, vagy ismerték Karácsonyi Gergely baktói nagygazdát. Akinek egykori ismerősei szerint

csak alig 300 hold földje volt

Az ő kezéhez éppúgy nem fért hozzá a juhász-bot, mint ahogy Nagy Ferenc méltóságos úr és Nagy Ferencné méltóságos asszony kezéhez a kapanyél.

Ribizsár, Nagy Ferencné és még néhányan úgy gondolták, besorakozhatnak majd a becsületes középparaszttok, a dolgozók soraiba. Mosdatják önmagukat és egymást. De ezzel a szerezemmosdatással nem tisztulnak meg seha a becsületes dolgozó paraszttok előtt, nem moshatják tisztára magukat. Sőt, időközönként, mint ahogy azt Ribizsár is tette, kimutatják igazi arcukat. A mézes-mázos szavak mögött, a hízelkedő mosolyok mögött elgelyedő, egymással jóbarátok, de listával, vagy lista nélkül ők sohasem lesznek a dolgozó nép barátai.

Levelezőink írják

Az alsóvárosi lakosok régi kérését teljesítette a III. kerületi Tanács most, amikor a Tisza Lajos és az Alföldi utcát rendbehozta, aszfaltozta. 660 ezer forintba került a Tisza Lajos utca aszfaltozása. A Faludi-féle gőzmalom előtt is rendbehozták az utat. A talaj domborítása, az árkok képzése, a két utcában 32 ezer forintba került.

A lakosság mindig gondolt arra, hogy mennyi pénzbe került a III. kerületi Tanácsnak a két utca rendbehozása; s akadályozza meg a rongálást. Az Alföldi utcában sajnos előfordult, hogy a szépen kiképzett vízelvezető árkokat a jószágok összerombolták úgy, hogy azt újra kellett ásní. Gondoljanak arra az alsóvárosi emberek, hogy az ő forintjaikból, az ő érdekeikben épült a járda, a vízelvezető árkok, s védjék azokat.

Napról napra szépül városrészünk, 104 ezer forintos költségvetéssel rövidesen rendbehozzák a Boross József és a Szövetkezeti utcát, a Vaspálya útszakaszt.

Sziládi Sándor

Misán György elvtárs, a „Délmagyarország” levelezője egy hónap óta a borsodi Erőműben dolgozik, de nem szakadt el a laptól, rendszeresen ír leveleket, s az olvasókkal tudatja, mi újság új munkahelyén.

Pár hét óta szünetel a műtrágyagyártás a vegyikombinátban. A hatalmas gyárban azért állt meg a termelés, hogy az üzemeltetés közben

— Az oktatásiügyi állandó bizottság gyermek- és ifjúságvédelmi bizottsága augusztus 24-én, pénteken ülést tartott. Az ülésen az aktívahálózatot bővítették ki, az iskolák nevelői, a Hazafias Népfrent és a körzeti rendőrfelügyelőség bevonásával.

tapasztalt hibákat kijavítsák. A vállalat munkásai, mérnökei a kivitelező vállalatokkal együtt azon fáradoznak, hogy mielőbb üzemképessé tegyék a gyárat. A nagy javítás már olyan stádiumban van, hogy egyes üzemszerek teljes üzemeltetésre készen állnak. A legjelentősebb a javítási munkákban a szintézis üzemenben lévő óriási kompresszor megjavítása. Először a körtörő üzemszert javították meg, mert a műtrágyagyártás egyik alapanyaga a mészkő. Kovács János elvtárs a körtörő üzem művezetője bejelentette, hogy minden gépegység készen áll.

Misán György

SZEGEDI JEJZETEK

Ügyészi szemek és szavak

Valljuk be őszintén, nöl. Nem olyan fenékűlt, tesztként egészíti ki pi-nem valami gyöngéd szomor pompájú ez a szén felpördülő orra. kemény beszédet vá-membereknek ismerjük, szigorúság, mint ami-Szeme zavart, s ritkán rok. Az ügyész beszél, én azonban hiába várom a kérlelhetetlen, szigo-lérját igazgatja, hol ír-rú szavak áradatát. E-zadó homlokát törölgeti, helyett a szűros szemü-ember azt magyarázza, hogy a tanúk vallomá-azonban nemcsak a ke-sa, — amire ügylátszik nagyon is odafigyelt — és a vádlott eddigi éle-te, munkássága — amit ügylátszik alaposan is-mer, — meggyőzte ar-ról, hogy nem szüde-kes család, hanem ha-nyag úti számla kezelés forog fenn.

Nem akarok hinni a íülemnek. Sok tárgyalá-son voltam már eddig, de ilyen még nem hal-lottam. Hát így is le-het? Lehét. Ezután tör-vény lesz, hogy az ügyész nemcsak a vá-dat, hanem elsősorban az igazságot képviseli!

Sinó Éva

mények után szigorú, rok. Az ügyész beszél, én azonban hiába várom a kérlelhetetlen, szigo-lérját igazgatja, hol ír-rú szavak áradatát. E-zadó homlokát törölgeti, helyett a szűros szemü-ember azt magyarázza, hogy a tanúk vallomá-azonban nemcsak a ke-sa, — amire ügylátszik nagyon is odafigyelt — és a vádlott eddigi éle-te, munkássága — amit ügylátszik alaposan is-mer, — meggyőzte ar-ról, hogy nem szüde-kes család, hanem ha-nyag úti számla kezelés forog fenn.

Nem akarok hinni a íülemnek. Sok tárgyalá-son voltam már eddig, de ilyen még nem hal-lottam. Hát így is le-het? Lehét. Ezután tör-vény lesz, hogy az ügyész nemcsak a vá-dat, hanem elsősorban az igazságot képviseli!

Sinó Éva

Nem olyan fenékűlt, tesztként egészíti ki pi-mények után szigorú, rok. Az ügyész beszél, én azonban hiába várom a kérlelhetetlen, szigo-lérját igazgatja, hol ír-rú szavak áradatát. E-zadó homlokát törölgeti, helyett a szűros szemü-ember azt magyarázza, hogy a tanúk vallomá-azonban nemcsak a ke-sa, — amire ügylátszik nagyon is odafigyelt — és a vádlott eddigi éle-te, munkássága — amit ügylátszik alaposan is-mer, — meggyőzte ar-ról, hogy nem szüde-kes család, hanem ha-nyag úti számla kezelés forog fenn.

Nem akarok hinni a íülemnek. Sok tárgyalá-son voltam már eddig, de ilyen még nem hal-lottam. Hát így is le-het? Lehét. Ezután tör-vény lesz, hogy az ügyész nemcsak a vá-dat, hanem elsősorban az igazságot képviseli!

Sinó Éva

Sinó Éva